

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa
6.Kbf.57/2013/6. szám

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2014. év június hó 04. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A 2 rb. hamis tanúzásra felhívás büntette miatt **vádlott** ellen folyamatban lévő büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2013. június 20. napján kihirdetett 42(II.)Kb.62/2013/18. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlott igazságszolgáltatás elleni bűncselekményeinek jogszabályi megjelölése a Btk. 276. § (1) bekezdése.

A vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést 100 (egyszáz) napi tétel, napi tételenként 1.000 (Egyezer) forint pénzbüntetésre **enyhíti**.

Az 100.000 (Egyszázezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetés esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Ebben az esetben egy napi tétel összegének a helyébe egy napi szabadságvesztés lép.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Indokolás:

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2013. június 20. napján kihirdetett 42(II.)Kb.62/2013/18. számú ítéletével **vádlottat** 2 rb. a Btk. 242. § (1) bekezdésébe ütköző hamis tanúzásra felhívás büntette miatt - halmazati büntetésül - 100 napi tétel, napi tételenként 2.500 forint pénzbüntetésre és lefokozásra ítélte. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról és a vádlottat kötelezte 1.750 forint bűnügyi költség megfizetésére. Ellenben az ellene a Btk. 276. §-ába ütköző magánokirat-hamisítás vétsége miatt emelt vád alól felmentette, és a vele szemben a Btk. 354. § (1) bekezdésébe ütköző parancs iránti engedetlenség vétsége miatt indult büntetőeljárást megszüntette. Megállapította, hogy a felmerült további 41.631 forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az elsőfokú tárgyaláson jelenlévő katonai ügyész az ítéletet tudomásul vette. A vádlott és védője felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.715/2013/1. számú átiratában az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott részének helybenhagyására tett indítványt. Álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács ügyfelderítési kötelezettségét teljesítette, a releváns bizonyítékokat megvizsgálta, amely alapján mérlegelési jogkörében állapította meg ítéletének tényállását, és indokolási kötelezettségének is kellő terjedelemben eleget tett, ezért az elsőfokú ítélet felülbírálatra alkalmas. Egyetértett a vádlott bűnösségére levont következtetéssel, és cselekményeinek jogi minősítésével. Kifejtette, hogy a bizonyítékok újraértékelése útján, a megállapított tényálláson keresztül a jogi minősítést támadó, a vádlott teljes körű felmentésére irányuló fellebbezés a másodfokú eljárásban nem foghat helyt. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság méltányos jogkövetkezményt alkalmazott, amikor a vádlottal szemben pénzbüntetést szabott ki, és a büntetési célok elérése érdekében a lefokozás katonai büntetés alkalmazását is szükségesnek tartotta, mivel a vádlott rendfokozat viselésére méltatlanná vált. Maradéktalanul egyetértett az ítélet további rendelkezéseivel is.

A másodfokú nyilvános ülésen a vádlott védője fellebbezését továbbra is fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság súlyos eljárási hibát követett el, amikor hatáskörének hiányában járt el, továbbá ítélete megalapozatlan. A súlyos eljárási szabálysértéssel kapcsolatban kifejtette, hogy a bíróságnak észlelnie kellett volna már a tárgyalás előkészítésének szakaszában, hogy a vádlott szolgálati viszonya több mint egy éve megszűnt, ezért a vád tárgyává tett katonai bűncselekmény miatt büntethetősége szintén megszűnt. Ezért tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a katonai bűncselekmény miatt folyamatban lévő ügyszor egyesítette a hamis tanúzásra való felhívás és magánokirat-hamisítás miatt folyamatban lévő büntetőügyet. Akkor járt volna el helyesen az elsőfokú bíróság, hogyha a katonai bűncselekmény miatt megszünteti a büntetőeljárást védencével szemben, és a folyamatban lévő ügyet átteszik hatáskörrel rendelkező bírósághoz. A hamis tanúzásra való felhívás tekintetében vitatta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy azt védenca a szolgálattal összefüggésben valósította meg, mivel csak rendkívül áttételesen állapítható meg az összefüggés azon az alapon, hogy a vád szerint e bűncselekményt katonai bűncselekmény miatt folyamatban lévő büntetőeljárásban valósította meg. Mivel az elsőfokú bíróság hatáskörének hiányában járt el és hozott ítéletet, ezért azt hatályon kívül kell helyezni. Az ítélet megalapozatlanságával kapcsolatban kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását hiányosan állapította meg, illetve tényből további tényre helytelen következtetést vont le. Ezzel összefüggésben előadta, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a vádlott által előadott tényeket, figyelmen kívül hagyta, hogy **tanú** azzal fenyegette védencét, hogy büntetőeljárást fog vele szemben kezdeményezni. Álláspontja szerint e tényre figyelemmel különös gonddal kellett volna vizsgálni a tanú elfogultságát, és szavahihetőségét. Az eljárás adatai alapján ugyanis megállapítható, hogy komoly ellentét alakult ki védenca és az említett tanú között. **tanú** több ügy miatt is feljelentést tett védenccével szemben, ellenséges magatartást

tanúsított. Jogi álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása hiányos is. Felhívta a figyelmet arra, hogy nem volt szükséges a tanúvallomás beszerzése arra vonatkozóan, hogy védenca betegállománya alatt miért tartózkodott a ... Stadionban megtartott rendezvényen, mivel távolmaradásának jogszerűségét orvosi igazolással bizonyították. Véleménye szerint az is megállapítható, hogy a tanúk nem egybehangzó vallomást tettek, ezért iratellenes ennek rögzítése. Mindezek alapján indítványozta eltérő tényállás megállapítását, annak rögzítését, hogy nem bizonyított védenca vádban írt cselekménye, ezért indítványozta, hogy a másodfokú bíróság bizonyítottság hiányában mentse fel a vádlottat az ellene emelt vád alól.

A vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában ártatlanságát hangsúlyozva megismételte az elsőfokú eljárás keretében tett védekezését. Kiemelte, hogy **tanúval** való kapcsolata akkor romlott meg, amikor kilátásba helyezte, hogy egy jogtalan rendőri intézkedés miatt fel fogja jelenteni. Álláspontja szerint a vádban írt hamis tanúzásra felhívás nem az ügy lényeges körülményeire vonatkozik, ezért az bizonyítottsága esetén sem valósítana meg bűncselekményt. Bűncselekmény hiányában kérte felmentését az ellene emelt vád alól.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 348. § (1) és (2) bekezdése alapján bírálta felül. Felülbírálata nem terjedt ki az elsőfokú ítélet B./ részében írt felmentő, illetve C./ részében írt eljárást megszüntető részére, tekintettel arra, hogy a rendelkezéseket jogorvoslat nem támadta.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács az eljárási szabályokat betartva járt el. Nem értett egyet a védő azon álláspontjával, hogy az elsőfokú bíróság abszolút eljárási szabálysértést valósított volna meg, figyelemmel arra, hogy hatáskör hiányában járt el a vádlottal szemben.

A vádlott védője abszolút eljárási szabálysértésként jelölte meg, hogy a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa hatáskör hiányában hozott ítéletet a vádlottal szemben. A Be. 373. § (1) bekezdés II/c. pontja azonban abszolút eljárási szabálysértésként azt az esetet nevesíti, amikor a bíróság hatáskörét túllépi, illetve katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozó, vagy más bíróság kizárólagos illetékességébe tartozó ügyet bíralt el. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ez az abszolút eljárási szabálysértés nem állapítható meg, mivel a katonai tanács hatáskörét nem lépte túl, illetve a vád tárgyává tett cselekmény más bíróság kizárólagos illetékességébe sem tartozik. A Be. 15. és 16. §-a alapján megállapítható, hogy az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények a járásbíróság hatáskörébe tartoznak, ezért jelen esetben magasabb hatáskörrel rendelkező bíróság járt el az ügyben. A 16. § (2) bekezdése szerint egyébként is ha a terhelt különböző bíróságok hatáskörébe tartozó bűncselekményeket követett el, a törvényszéknek kell eljárnia.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem vonta el a katonai tanács az általános hatáskörű bíróság hatáskörét más okból sem. Megállapítható, hogy a vádlottal

szemben parancs iránti engedetlenség vétsége miatt 2012. május 08-án került sor a vádirat benyújtására. A vádlott szolgálati viszonya 2011. december 15-én szűnt meg. Az elsőfokú bíróság e büntetőügyben 2012. szeptember 19-én intézkedett a tárgyalásra történő kitűzésről, amikor a katonai bűncselekmény miatt a vádlott büntethetősége még nem szűnt meg. Ezt követően 2012. június 01-én került benyújtásra a vádirat a 2 rb. hamis tanúzásra felhívás büntette miatt a vádlottal szemben. Az elsőfokú bíróság 2012. február 05-én tartott tárgyalásán döntött a két folyamatban lévő büntetőügy egyesítéséről, majd ügydöntő határozatában vont le jogi következtetést, amely alapján a katonai bűncselekmény miatt folyamatban lévő büntetőeljárást büntethetőséget megszüntető ok miatt a vádlottal szemben megszüntette.

Nem alapos tehát a védői érvelés, mely szerint már az ügyésznek, illetve az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése szakaszában észlelnie kellett volna a büntethetőséget megszüntető okot, és le kellett volna vonnia annak következményeit. A tárgyalás előkészítésének szakaszában a büntethetőséget megszüntető ok még nem állt fenn, ezért az elsőfokú bíróság a büntetőeljárási törvényben biztosított keretek között járt el, amikor ügydöntő határozatában döntött a büntetőeljárás megszüntetéséről

A másodfokú bíróság amellett, hogy az ügyek egyesítését és az ügyek együttes elbírálását katonai eljárás keretében jogszerűnek találta, részben osztotta a védőnek azt az álláspontját, hogy a vád tárgyává tett igazságszolgáltatási bűncselekmény nem tekinthető a szolgálattal összefüggésben elkövetett bűncselekménynek, mivel az csak áttételesen kapcsolódik a vádlott szolgálati tevékenységéhez. A másodfokú bíróság álláspontja szerint akkor tekinthető egy bűncselekmény a katona szolgálatával összefüggésben elkövetettnek, ha közvetlen kapcsolat mutatható ki a szolgálati jogviszonyból eredő szolgálati helyzet, az abban gyakorolt jogok és kötelezettségek gyakorlása, valamint az elkövetett bűncselekmény között. Jelen esetben alappal hivatkozik a vádlott védője, hogy ilyen szoros összefüggés nem állapítható meg azon az alapon, hogy a vádlott ellen katonai bűncselekmény miatt folyamatban lévő büntetőeljárásban történt a hamis tanúzásra való felhívás.

Az irányadó bírói gyakorlat szerint azonban az is megállapítható, hogy amennyiben a katonai ügyész által vád tárgyává tett cselekmény tekintetében nem egyértelmű a hatáskör kérdése, indokolt a kizárólagos, illetve a magasabb hatáskörű katonai tanács eljárása, akkor is, ha az eljárás eredményeként olyan bűncselekmény miatt mondja ki a bíróság a terhelt felelősségét, amely egyébként nem tartozott volna katonai eljárás alá. (BH. 2006/7 számon közzétett eseti döntés) A másodfokú bíróság e bírói gyakorlattal egyetért, figyelemmel arra is, hogy ez felel meg az időszerűség követelményének, és a terheltet nem éri hátrány amiatt, hogy magasabb hatáskörű bíróság, adott esetben katonai tanács hozza meg vele szemben az ügydöntő határozatot. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság nem értett egyet a védő eljárási szabálysértésre történő hivatkozásával.

Az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat egyéb tekintetben is betartotta, törvényes volt a vádlott és a tanúk kioktatása.

Az elsőfokú bíróság az ügy eldöntése szempontjából releváns bizonyítékokat megvizsgálta, azokat mérlegelési jogkörébe vonta. A vádlott tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését, védekezése szerint **tanú** azért tett ellene feljelentést, mert kapcsolatuk megromlott. Az elsőfokú bíróság a vádlott tagadásban megnyilvánuló védekezésével szemben mérlegelési jogkörében **tanú** és **tanú2** tanúk vallomását fogadta el. Azt összevetette az eljárás egyéb adataival, az okirati bizonyítékokkal, és ezt követően marasztaló tényállást állapított meg a vádlottal szemben. A bizonyítékokat értékelő tevékenysége a logika szabályaival nem ellentétes, és indokolási kötelezettségének is maradéktalanul eleget tett. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az általa megállapított tényállás mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a másodfokú bíróság elfogadta felülbírálata alapjául.

A másodfokú bíróság nem értett egyet a vádlott bizonyítottság, illetve bűncselekmény hiányában történő felmentés érdekében bejelentett fellebbezésekkel.

A vádlott és védője lényegében az elsőfokú bíróság okszerű mérlegelő tevékenységét kifogásolták, a bizonyítékok újraértékelésén keresztül kérték eltérő tényállás megállapítását, és ez alapján a vádlott felmentését. Ugyanakkor a másodfokú eljárásban új tényre, vagy bizonyítékokra nem hivatkoztak, nem merült fel további bizonyítási eljárás lefolytatásának szükségessége. A Be. 351. § (1) és Be. 352. § (3) bekezdésében írt feltételek hiányában a másodfokú bíróság nem értékelhette az elsőfokú bíróságtól eltérően a bizonyítékokat, nem nyílt meg a lehetősége eltérő tényállás megállapítására, ezért az erre irányuló fellebbezések eredményre nem vezethettek. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács által megvizsgált bizonyítékok alapján a vádiratban a vádlott terhére rótt bűncselekmények elkövetése bizonyított, a közvetlen bizonyítékok azt alátámasztják, és megerősítették a bíróság által megvizsgált közvetett bizonyítékok is.

Az elsőfokú bíróság az általa rögzített tényállás alapján okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, és helyesen minősítette cselekményét a Btk. 242. § (1) bekezdésébe ütköző 2 rb. hamis tanúzásra felhívás büntettének. A másodfokú bíróság ugyanakkor a Btk. 2. §-ára figyelemmel a cselekmény elbírálásakor hatályos büntető jogszabályok alapján bírálta el a vádlott cselekményét, mivel álláspontja szerint a pénzbüntetés kiszabására vonatkozó jogszabályi változás miatt, megteremti a kedvezőbb megítélés lehetőségét.

A másodfokú bíróság nem értett egyet a védő, illetve a vádlott azon érvelésével, mely szerint a tényállásban írt cselekmény azért sem alkalmas a hamis tanúzásra való felhívás büntettének megállapítására, mivel az nem az ügy lényeges körülményére vonatkozik.

A vádlottal szemben hat napot meghaladó ideiglenes kibúvás büntette miatt volt folyamatban büntetőeljárás, melynek lényege szerint a vádlott egészségügyi szabadsága alatt biztonsági őrként munkát vállalt egy rendezvényen. Annak ellenére, hogy a távollét jogszerűségét orvosi igazolás támasztotta alá, az ügy megítélése szempontjából nem lehetett közömbös, hogy a vádlott ekkor munkaképes állapotban volt-e, vagy sem. Ezért a másodfokú bíróság álláspontja szerint a tényállásban ír azon magatartás, hogy a vádlott arra próbálta meg rávenni **tanút és tanú2-t** - akiket a bíróság tanúként idézett - hogy vallják azt, hogy csak szórakozási céllal volt jelen a rendezvényen, az ügy lényegére vonatkozó állítás volt adott esetben. A másodfokú bíróság ezért nem értett egyet a bűncselekmény hiányában történő felmentésre irányuló indítványokkal. Álláspontja szerint a vádlott maradéktalanul megvalósította a Btk. 276. § (1) bekezdésében írt büntetőügyben elkövetett hamis tanúzásra felhívás büntettét, egyetértett az elsőfokú bíróság jogi okfejtésével. Az elsőfokú bíróság nem tévedett, amikor a befolyásolni kívánt tanúk számára igazította a cselekmény rendbeliségét, és 2 rb. halmazatot rótt a vádlott terhére.

A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét e körben csak annyiban változtatta meg, hogy az elbíráláskor hatályos Btk. alapján rögzítette, hogy a vádlott igazságszolgáltatás elleni bűncselekményeinek jogszabályi megjelölése a Btk. 276. § (1) bekezdése.

Az elsőfokú bíróság által számba vett bűnösségi körülmények köre annyiban szorul pontosításra, hogy további enyhítő körülményként kell értékelni az időmúlást, illetve a súlyosító körülmények közül mellőzni szükséges a hasonló bűncselekmények elszaporodottságát, mivel erre statisztikai adat nem áll rendelkezésre.

Az elsőfokú bíróság helyesen szabott ki a vádlottal szemben pénzbüntetést, azonban tévedett, amikor a pénzbüntetést lehetővé enyhítő szakaszként az 1978. évi IV. tv.. 87. § (2) bekezdés e./ pontját hívta fel, mivel helyesen a Btk. 38. § (3) bekezdése az, amely lehetővé teszi pénzbüntetés kiszabását, ha a bűncselekmény büntetési tételének felső határa 3 évi szabadságvesztésnél nem súlyosabb. Figyelemmel arra, hogy a másodfokú bíróság az új Btk. rendelkezéseit alkalmazta rögzíti, hogy a pénzbüntetés kiszabását a Btk. 33. § (4) bekezdése teszi lehetővé.

Az elsőfokú bíróság helyesen határozta meg a pénzbüntetés napi tétel számát, az megfelelően igazodik a vádlott terhére rótt bűncselekmény tárgyi súlyához. Az egy napi tétel összege azonban a vádlott jövedelmi viszonyaihoz mérten eltúlzott, ezért azt a másodfokú bíróság a Btk. 50. §-ára figyelemmel 1.000 forintra enyhítette. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az összesen 100.000 forint pénzbüntetés arányos a vádlott terhére rótt cselekmény tárgyi súlyával, személyében rejlő társadalomra veszélyességével, és személyi, jövedelmi viszonyaival. A másodfokú bíróság a Btk. 51. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem tévedett az elsőfokú katonai tanács, amikor a vádlottal szemben lefokozás katonai büntetést is alkalmazott, mivel cselekményével a rendfokozat viselésére méltatlanná vált. A vádlott büntetés-végrehajtási tiszthelyettesként teljesített szolgálatot, és igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény miatt került elítélésre, amely tény nem összeegyeztethető a büntetés-végrehajtási rendfokozat viselésével. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a pénzbüntetés és a katonai büntetés együtt alkalmas a büntetési célok elérésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat helyes indokainál fogva a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 371. § (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2014. június 04.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k. a tanács elnöke, Dr. Török Zsolt hb. ezredes s.k. előadó bíró, Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k. szavazó bíró

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete a rendelkező részben írt változtatással jogerős és végrehajtható.

, 2014. június 04.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k.
a tanács elnöke